

**DEMOKRATİKLEŞME PAKETİ ÇALIŞMA HAYATINA
DEMOKRASİ GETİREBİLİR Mİ?**

RAMAZAN TİYEK

KIRKLARELİ-2013

**Kırklareli Üniversitesi
Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi**

DEMOKRATİKLEŞME PAKETİ ÇALIŞMA HAYATINA DEMOKRASİ GETİREBİLİR Mİ?

HAZIRLAYAN

RAMAZAN TİYEK

Kırklareli Üniversitesi Kültür Merkezi A Blok 39100
Kırklareli / Türkiye

Tel: 444 40 39 - 166

Faks: 0 (288) 212 23 59

E-Posta: kesam@kirkclareli.edu.tr

Web: <http://kesam.kirkclareli.edu.tr>

Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi
Değerlendirme Notu: 2013-09

© Kırklareli Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi yayınlarının tüm hakları mahfuzdur. Kaynak gösterilerek yayınlanabilir.

R. Tiyek. (2013). *Demokratikleşme Paketi Çalışma Hayatına Demokrasi Getirebilir mi?*. Kırklareli Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi Değerlendirme Notu: 2013-09, Kırklareli.

ÖZGEÇMİŞ

2004 yılında Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi, Eğitim İletişimi ve Planlaması bölümünden mezun olduktan sonra 2006 yılında Marmara Üniversitesi İşletme Anabilim Dalı İnsan Kaynakları Yönetimi Bilim Dalında Yüksek Lisansını tamamladı. Daha sonra 2011 yılında Sakarya Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümünde doktorasını bitirdi. Şuanda Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, Endüstri İlişkileri Anabilim dalında öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Performans değerlendirme, hizmetiçi eğitim ve sosyal politika konuları yazarın çalışma alanlarını oluşturmaktadır.

Kırklareli Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi

KESAM DEĞERLENDİRME NOTU

Değerlendirme Notu: 2013-09

14/10/2013

DEMOKRATİKLEŞME PAKETİ ÇALIŞMA HAYATINA DEMOKRASİ GETİREBİLİR Mİ?

Ramazan TİYEK

Öğretim Üyesi

ramazan.tiyek@klu.edu.tr

İktidarda 10. yılını dolduran AK Parti hükümeti kendine olan güveni ile birlikte toplumsal anlamda yapılması gereken bazı uygulamalar için Demokratikleşme Paketi adı altında birtakım değişikliklerin olduğu bir düzenlemeyi 30 Eylül 2013 Pazartesi günü açıkladı.

Demokratikleşme paketi bir ülkeyi ne kadar demokratikleştirebilir. İşin bu kısmını siyasilere ve siyaset ile ilgilenenlere bırakalım. Biz çalışmamızda demokratikleşme paketinin çalışma hayatı ile ilgili kısmını değerlendireceğiz.

1897 yılında Webb'ler tarafından yayınlanan Endüstriyel Demokrasi (Industrial Democracy) kitabına göre "Endüstriyel Demokrasi: İnsanın kişiliğine saygı gösterilen ve tüm bireylerin fırsat açısından eşit olduğu, ancak sarf ettikleri çaba, teşebbüs gücü ve sahip oldukları zihinsel ve bedensel niteliklerle ödüllendirildikleri bir toplum düzeni" şeklinde tanımlanmaktadır. Demokrasi nasıl siyasal alanda bireysel özgürlük ve eşitlikleri yerleştirmişse, endüstriyel demokrasinin de endüstri içinde çalışanlara aynı nitelikte haklar ve özgürlükler sağlayacağı ileri sürülmektedir.

NEFRET SUÇUNA ÜÇ YILA KADAR CEZA

Nefret saikiyle işlenmesi durumunda belirli suçların cezalarının daha da artırılması planlanmaktadır. Belirli suçlar; kişinin dili, ırkı, milliyeti, rengi, cinsiyeti, engelliliği, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini veya mezhebi nedeniyle işlenirse cezası daha da ağırlaşacak. Kişinin inançlarının gereğini yerine getirmesi dolayısıyla belli haklarını kullanmasını engelleyenler ceza kapsamına alınacaktır. Bu sebeple işlenen suçun cezası da 1 yıldan 3 yıla kadar artırılacak.

Toplumsal hayatın önemli bir kısmını oluşturan çalışma hayatında bu tür davranışların gerçekleşmesi arzu edilmese de yaşanabilen davranışlar olduğu gözden kaçırılmamalı ve çalışma hayatının ahenginin sağlanabilmesi için önemli bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Üretim faktörünün önemli bir unsuru olan çalışanlar kişisel özellikleri ile değil yaptıkları, işe kattıkları emekleri ile değerlendirilmek istemektedirler.

AYRIMCILIKLA MÜCADELE VE EŞİTLİK KURULU

Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Kurulu kurulması düşünülmektedir. Ayrımcılık yasasının ihlali halinde konuya ilişkin görev yetkisi bulunan kamu makamları ihlali sona erdirmek, sonuçlarını gidermek, tekrarlanmasını önlemek üzere gerekli tedbirleri almakla yükümlü kılınacak.

Özü itibariye toplumsal anlamda meydana gelen ayrımcılık kastedilmiş olsa da insanların toplumsal hayatta geçirdikleri vakitten daha fazlasını harcadıkları işyerinde de ayrımcılığın önlenmesi gerekmektedir. Ayrımcılığın birçok türü olmakla birlikte son zamanlarda en yaygın olanı işyerlerinde uygulanan bezdiri (mobbing)'dir. 2011 yılında "Bezdiri" olarak Türkçeleştirilen mobbing davranışlarına maalesef çalışma hayatında sık karşılaşılmaya başlanmıştır. Çalışma hayatını düzenleyen yasal düzenlemelerde doğrudan bir cezai yaptırım bulunmayan bezdirinin ayrımcılıkla mücadele kapsamında yapılacak uygulamalarda yer alması ve çalışanların daha demokratik bir çalışma hayatına kavuşabilmeleri açısından önemlidir. Bu durum bezdirinin önlenmesi için yeterli değildir elbette. Ayrımcılıkla Mücadele Kurulu'nun yapacağı çalışmalar kapsamında bezdirinin önlenmesi hatta hiç yaşanmaması için daha pratik, caydırıcı yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Şuana kadar yapılan yasal düzenlemelere bu kurulun yapacağı çalışmaların kaynaklık etmesi neticesinde çalışanların kendi hayatlarını sonlandırmalarına neden olabilecek kadar önemli olan bezdirinin çalışma hayatından silinmesi gerçekleştirilebilir.

İBADETE ENGEL OLANA HAPİS

Türk Ceza Kanunu'nda yapılacak değişikliklerle dini inancın gereğinin yerine getirilmesinin engellenmesi ceza kapsamına alınacaktır. Cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuksal aykırı başka bir davranışla bir kimsenin inanç düşünce veya kanaatlerinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihi müdahale edenlere ya da bunları değiştirmeye zorlayanlara 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası getirilmesi planlanmaktadır.

İnsanların çalışırken sadece emeklerini kiraya verdikleri akıldan çıkarılmamalı ve işverenin çalışanın işini yapıp yapmaması dışındaki konularda nasıl düşüneceği, neye inanacağı veya ideolojisinin ne olması gerektiği gibi konularda bir insan olduğunu unutmamalıdır. Gelişmiş ülkelerde insanların manevi anlamda rahat olmaları ve bu rahatlıklarının çalışma hayatına olumlu yansımaları için işyerlerinde ibadetlerini rahatça yapabi-

lecekleri yerler yapılırken, ülkemizde bu durumun yeni konuşuluyor olması geç kalınmış bir uygulama olarak değerlendirilmektedir.

KAMUDA BAŞÖRTÜSÜ YASAĞI KALKACAK

Kılık-kıyafet yönetmeliği değiştirilerek kamu kurumlarında başörtüsü yasağı kaldırılacak. Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personelin kılık ve kıyafetlerine dair yönetmelik, kadın ve erkekler için kısıtlayıcı hükümler içermektedir. Bu kısıtlamalar çalışma hakkını, din ve vicdan özgürlüğünü ihlal ederek ayrımcılık içermektedir. Yönetmeliğin 5. Maddesi'nde değişiklik yaparak kadın çalışanların giyimleri üzerindeki ayrımcı ihlaller kaldırılacak. Resmi elbise giymek zorunda olan TSK mensupları, emniyet mensupları, hakim ve savcılar bunun dışında tutulacaktır.

Kamuda başörtüsü yasağının kalkması kadın çalışanların çalışma şartlarının iyileştirilmesi adına önemli bir gelişme olarak değerlendirilebilir. Özellikle 28 Şubat süreciyle birlikte başörtü sahibi insanların toplumdan dışlanmaya çalışıldığı bir dönem yaşandı ülkemizde. Hal böyle olunca da başörtülü insanlar her yerde çalışamaz duruma geldiler. Kendileri gibi başörtülü olan yada başörtülü kişilere yakın olan kişilerin işyerlerinde çalışmaya yöneldiler. Aslında fazla seçme şansları yoktu. Bu durum ise suistimallerin yaşanmasına neden oldu. Başörtülü çalıştıran tüm işyerleri için geçerli değil ama bazı işyerleri bu insanların başka yerlerde rahat çalışamayabileceklerini hesap ederek normal çalışma şartlarından çok daha zor şartlarda çalıştırdılar. Dolayısıyla kadının emeğinin sömürülmesinin bir başka boyutu ortaya çıkmış oldu. Çalışma sürelerinin fazlaştırılması, ücretlerin yetersizliği yada zamanında ödenmemesi gibi koşulların çoğu başörtülü çalışanların başka işyerlerinde rahatça çalışamamalarının ahlaksızca kullanılmasından başka bir şey değildir. Demokratikleşme paketinde yer alan bu düzenleme sayesinde hem kamuda hem de özel sektör işyerlerinde çalışanların başörtülü bir şekilde rahatça çalışabilmeleri, daha rahat ve verimli çalışmaların yapılmasına hizmet edecektir.

Demokratikleşme paketi adı altında toplumsal hayatı bütünleştirici uygulamaları içeren bir paket hazırlayan iktidar kesimi, paketin bir son olmadığını ve toplumdaki ihtiyaca göre hareket edeceklerini vurgulamaktadır. Toplumsal hayatın bütünleştirici bir hale bürünmesi, hükümet tarafından çıkarılan yasalardan ziyade toplumda oluşacak olan algı değişimine bağlıdır. Bu algıyı değiştirecek olan faktörlerin olgunlaşması da aslında birtakım yasal düzenlemelerden geçmektedir. En azından çalışma hayatı ile ilgili kısmı için bunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

EKONOMİK VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Tarihçe

Kırklareli Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi, 12 Ocak 2012 tarihinde Kırklareli Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı bir birim olarak kurulmuştur.

Merkezin Amacı

Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi; başta Kırklareli olmak üzere Trakya Bölgesi'nde ve Türkiye'de köklü bir bilimsel araştırma geleneğini yerleştirmeyi, ulusal ve uluslar arası konularda siyasi, ekonomik, kültürel, sosyal ve hukuki nitelikli bilimsel araştırma ve çalışmalar yapmayı, yurt içi ve yurt dışındaki ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte ortak projeler yürüterek bilgi birikiminin oluşturulması ve paylaşılmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Merkezin Çalışmaları

Kırklareli Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi en başta üniversitemiz öğrencileri için, daha sonra Kırklareli, Trakya bölgesi, Türkiye ve en nihayetinde de tüm dünyaya yararlı olabilecek araştırma projeleri gerçekleştirmek ve konferanslar düzenlemek yoluyla üniversitenin bilgi birikimini güncel ve değişen ihtiyaçlara yanıt verir biçimde halkla paylaşarak, üniversite ile içinde yer aldığı toplumu bağlayan bir köprü vazifesi görecektir.

Merkezimiz bünyesinde kurulan, Sosyal Politika Araştırmaları, Yoksulluk Araştırmaları, Demografi Araştırmaları, İktisat Politikası Araştırmaları, Para Politikası Araştırmaları, Finans Araştırmaları, Bölgesel Araştırmalar, Endüstri İlişkileri Araştırmaları, Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları ve Sivil Toplum Araştırmaları birimleri ile Merkezin amaçları doğrultusunda düzenli veya düzensiz ulusal ve uluslararası nitelikte seminer, konferans, açık oturum, panel ve benzeri etkinlikler düzenlemek, süreli ve süresiz yayınlar yapmayı hedefliyoruz.

**Ekonomik ve Sosyal
Araştırmalar
Uygulama ve
Araştırma Merkezi
Müdürlüğü
Kırklareli
Üniversitesi Kültür
Merkezi A Blok
39100**

**Tel: 444 40 39—166
Faks: +90 288 212 23
59**

kesam@kirkclareli.edu.tr

<http://kesam.kirkclareli.edu.tr>

